

Asia: VN/6984/2021

Ehdotus kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi

Lausunnonantajan lausunto

Mikä on näkemyksenne tiekartan tavoitteista ja toimenpiteistä yleisesti?

Suomen Kuntaliitto (Kuntaliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua työryhmän ehdotuksesta kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi.

Kulttuurimatkailun tiekartta toteuttaa pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitetta kulttuurimatkailun vahvistamisesta.

Tiekartta sisältää viisi tavoitelukua. Ne koskevat yhteistyön kehittämistä, kestävyyttä, kulttuurimatkailun tuotetarjontaa, digitalisaatiota ja tiedolla johtamista sekä kulttuurialan kansainvälisten toimien ja erityisesti Euroopan neuvoston kulttuurireittien hyödyntämistä kulttuurimatkailussa. Jokainen alaluku sisältää ehdotukset tavoitteita toteuttaviksi toimenpiteiksi.

Tiekartan visio ulottuu vuoteen 2030. Toimenpiteiden toteutumista on tarkoitus arvioida väliarviointina vuonna 2026. Sen perusteella voidaan tiekartan toimenpiteitä täydentää tai muuttaa.

Suomen Kuntaliitto kannattaa tiekartan tavoitteita ja toimenpiteitä ja pitää hyvänä arvioinnin toteuttamista.

Mikä on näkemyksenne tiekartan tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Tiekartan tavoitteet ja toimenpiteet pohjautuvat kestävän kehityksen ajatukselle. Kestävässä kehityksessä huomioidaan ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen ulottuvuus.

Kulttuurimatkailussa on tärkeää huomioida kestävyys, jotta turvataan kulttuuriperintö ja -ympäristöt, alkuperäiskansojen oikeudet ja kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus Suomessa. Matkailun avulla on tarkoitus edistää kulttuurin aineellisten ja aineettomien voimavarojen säilymistä, kulttuurin kestävästä käytöstä sekä luovien alojen yhteiskunnallisen merkityksen vahvistumista.

Kulttuurimatkailun määritelmää esitetään uudistettavaksi (s. 17). Kuntaliitto kannattaa uutta määritelmää, jossa hyvin huomioidaan paikallisten kulttuuristen voimavarojen säilyttäminen ja saavutettavuus ja toisaalta kulttuurin itseisarvo matkailijoille ja asukkaille. Kulttuurimatkailupalvelut tuotetaan yhdessä eri toimijoiden kesken.

Kunnat ovat tärkeitä paikallisen ja alueellisen elinvoimaisuuden edistäjiä. Kuntien palveluilla ja toimenpiteillä luodaan edellytyksiä matkailulle ja paikalliselle ja alueelliselle yritystoiminnalle. Lisäksi kuntien tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa ja huomioida kulttuuritoiminnan järjestämisessä mm. kulttuuriperinnön ja paikallisen identiteetin, kulttuurisen vuorovaikutuksen ja kansainvälisyyden ja elinvoiman edistäminen.

Toimenpiteiden julkisen rahoituksen turvaaminen on tärkeää seuraavina vuosina. Vaikka itse matkailun tulisi toimia liiketaloudellisesti toimijoiden omalla vastuulla, tarvitsee taide- ja kulttuuritoiminta edelleen julkista tukea toimiakseen. Erityisesti perusrahoitukseen ja sen tasoon tulisi kiinnittää huomiota.

Kommenttinne luvusta 5.1

Kuntaliitto kannattaa luvun tavoitteita ja toimenpiteitä. Erityisen tärkeitä ovat toimenpiteet välittäjätoiminnan ja alueellisen yhteistyön ja koordinoinnin lisäämiseksi.

Kommenttinne luvusta 5.2

Kuntaliitto kannattaa luvun tavoitteita ja toimenpiteitä.

Kuntaliitto on tyytyväinen erityisesti siitä, että tiekartan ehdotuksissa tunnustetaan paikallisyhteisöjen rooli ja päätöksenteon tärkeyttä kulttuurin oikeudenmukaisen esittämisen kannalta. Kestävän matkailun edistämiseksi luotu STF-ohjelma tarjoaa toimijoille tukea ja mahdollisuuksia tunnistaa ja kehittää toimintansa kestävyttä.

Kommenttinne luvusta 5.3

Kuntaliitto kannattaa tavoitteita ja toimenpiteitä. Luvussa on ansiokkaasti huomioitu kotimaan matkailun edistämisen tärkeys sekä lisäksi ja sen rinnalla Suomen maakuvan ja kansainvälisyyden edistämisen tärkeys.

Kulttuurimatkailu linkittyy Suomessa vahvasti luontoon, jossa myös merkittävä osa kulttuurikohteista on. Kulttuurimatkailun edistämistoimissa on hyvä tunnistaa, että kohteet ja sisällöt palvelevat vierailijoiden ohella paikallisia asukkaita. Kunnan panostus oman alueen kulttuuri- ja tapahtumatarjontaan palvelee täten sekä omia asukkaita ja kuntaan muuttavia. että matkailua. Tarjonnan kehittämisen ohella tarvitaan tuotteistamis- ja markkinointiosaamista.

Kommenttinne luvusta 5.4

Kuntaliitto kannattaa luvun tavoitteita ja toimenpiteitä palvelujen ja tiedon digitalisoimiseksi.

Tiedon tarve ylipäättään kulttuurimatkailusta alueiden vetovoimatekijänä, ja sen aluetaloudellisesta merkityksestä on suuri. Ala ja toimijat tarvitsevat välineitä kulttuurimatkailun vaikuttavuuden todentamiseen ja toiminnan perustietojen kokoamiseen.

Kommenttinne luvusta 5.5

Kuntaliitto kannattaa luvun tavoitteita ja toimenpiteitä.

Maakuvan kirkastamisen ohella on tärkeää toimia kansainvälisellä ja EU-tasolla Suomen kansallisia tavoitteita edistäen. Aktiivisin toimin on tärkeää nostaa esille Euroopan kulttuuripääkaupunkihankkeet ja niiden puitteissa edelleen jatkuva alueellinen yhteistyö.

Millaisena näette oman organisaationne tai edustamanne tahon roolin tiekartan toimenpiteiden toteuttamisessa?

Kuntaliitto edustaa kuntia ja kuntataustaisia yhteisöjä. Kuntaliitto jakaa tietoa, tutkii ja selvittää, kouluttaa ja palvelee kuntia. Kokoamme kuntien tahtotilaan ja kehittämiseen liittyviä näkemyksiä ja mahdollisuuksia yhteen ja viestimme kuntiin pain niiden toimintaan liittyvistä uudistuksista.

Kunnat järjestävät ja tuottavat kulttuuritoimintaa, johon sisältyy mm. paikallinen identiteetti, kulttuuriperintö ja -ympäristöjen hoito ja säilytys. Kuntien läpäisevänä tehtävänä on asukkaiden hyvinvoinnin ohella edistää alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Kulttuurimatkailulla voidaan tukea paikallis- ja aluetalouksien kestävyttä ja lisätä suoraa ja epäsuoraa tulovirtaa alueelle. Kulttuurimatkailun kautta voidaan tunnistaa asukkaille ja vierailijoille tärkeitä kohteita ja mahdollisuuksia ja lisätä niiden käyttöä kestäväällä tavalla. Yhteistyötä kuntakonsernin sisällä esimerkiksi kulttuurihistoriallisten paikkojen, matkailun sekä yritystoiminnan yhdistämiseksi kestäväällä tavalla on tarpeen lisätä.

Miten arvioisitte tiekartan toimenpiteiden vastuuttamista? Ovatko kaikki keskeiset toteuttajat kunkin toimenpiteen osalta tunnistettu? Mahdolliset toimenpidekohtaiset ehdotuksenne toteuttajien lisäämiseksi tai poistamiseksi?

Tiekartassa on hyvin huomioitu eri vastuutahot kansainvälisesti, kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Kunnista puhuttaessa on tarkentaa ja huomioitava kunnan organisaatioon sisältyvät eri hallinnonalat sekä kuntataustaiset yhtiöt ja yhteisöt

Mahdolliset muut tiekarttaehdotusta koskevat huomionne.

-

Selkee Johanna

Suomen Kuntaliitto ry - Johanna Selkee, hyvinvointi- ja sivistisyksikkö